

J E L E N K Ö R.

32. szám.

Pest, szombat. April 21.

1832.

Foglalat: Magyar és Erdélyország (kir. kinevezés. Kolos vármegyei gyűlés. Torontálban: Dancs István hazafi tette; zombolyi magyariskola; Ittebei Kiss Antal jutalmi alapítványa; megyei új tisztek. Kovács Imre †. Bazini tűz. Fiumében új harminczad és sótisztaság. Gallicziai jezsuiták). Anglia (felsőházi tanácskozások 's egyebek Franciaország (követkamrai vitatások. Párizsi népdüh. Több megyebeli nyugtalanság, cholera). Törökbirodalom (arabiai expedíció). Olaszország (tudósítások Ancona, Chambery, Turin 's Romából. Genua, Majland, Modena, Parma Reggióban, 's t. h. földrengés). Elegyhírek. Pénzfolyamat. Gabonaár.

MAGYAR és ERDÉLYORSZÁG.

Felsőges Urunk márt. 22diki legfőbb határozata szerint Barlabasseveczi Osegovich István urat a' három társország ítélőszéke biráját magy. kir. tanácsosságra volt kegyes méltatni.

Kolosvárról ápril. 10ikén: Nemes Kolos vármegye Rendei f. h. 2dikán tartott közgyűlésök kezdetén letevék a' hódolás, hármass nemzet 's négy bevett vallás jusai oltalmát érdeklő egyesülési hitet; 4dikén pedig felolvastatott nemes Belső-Szolnok 's Kraszna vármegye, nemes Maros-Szék 's Kővár vidékének azon hivatalos és atyafiságos tudósítások, mellynél fogva ezen megyék buzgó esedezésökkel folyamodtak fels. uralkodó Fejdelmünkhez mennélelőbbi országgyűlés-tartás végett; 's ez úttal felszólítják ns megyénket is, egyesítené velök felséges Urunk előtt alázatos könyörgését az annyira ohajtott czél valósíthatására. 'S valóban elgondolván nemes megyénk azon tömérdek fogyatkozást, melly az olly huzamos időtől fogva halasztott országgyűlés óta háramlék hazánkra, elhatározta, részéről is kérelmet nyújtani szeretett Uralkodója elébe a' hazai gyűlés eszközölhetése iránt, 's ezen végzetéről a' nagyfejedelemségi ns Magyar nemzet több törvényhatóságát, 's különösen a' ns Székely és Szász nemzetet is tudósítani, hogy ezek is látván az országos ügy fontosságát 's mellőzhetlen szükségét orvoslásért járulnának szinte a' kegyes Felsőgehez. A' ns vármegye lépteit azon igaz hazafi lélek vezérlé, melly az Uralkodó iránt viseltető szives szeretettől 's mély tiszteltől elválhatlan; ugyanis az országgyű-

lés erősíti a' hon 's fejdelem közti szeretet kötelét a' haza boldogságára kívántató törvényes rendszabásokkal, az tölti be az idő haladtával eredt hézagokat 's választja meg az ország fő tisztviselőit 's tanácsosait nálunk.

9ikén bucsut veve a' ns vármegye Rendeitől annak főispáni szeretett helytartója mélt. Kornis Mihály gróf ur, kit Ó császári királyi Felsőge a' Kincstárnokság mellé tanácsosi méltóságra nevezte ki kegyelmesen, melly szivreható bucsuvétet azon nap bucsu-vendéglés koronázá a' megyei Rendei részéről (Erd. Hiradó).

Torontálból ápril. 12kén: Alig hirdeté ki ns Torontal vármegye az 1830 esztendei december' 6iki közgyűlésben a' magyar nyelv' terjesztése' ügyében hozatott végzését, tüstént magasb lelkesülés ebrede sokban fel haladni e' szép pályán. Örömmel említhetni itt Dancs István', a' Nagy Szent-Miklósi német község' érdemes jegyzője nemes gondjait. Ó volt az, ki tiszta lélektől vezéreltetve, hirdetményt bocsájta, 's a' torontali német 's rác tanítók 's jegyzőknek nemzeti nyelvünkben ingyen oktatást ajánlott. Csakhamar 23 helység' német iskolamestere jelenté nála magát, 's a' tanítási középpont Lovrin helység lön; hova csupán vasárnaponként gyűlének össze. Öt-hat hónapi igen szerencsés módu oktatás mellett, az iskolamesterek — kik ezelőtt csak hallani tudák a' magyar szót, — annyira tökéletesültek: hogy akkor ugyan már meglehetősen fordítának, most pedig már értelmesen beszélnek magyarul. Most vizsgálatot készűl tartani a' jeles hazafiságu jegyző a' nemes megyétől kikérendő ta-

gok előtt — Torontál halad 's lépései a' nemzetiségben szembetűnök. Zombolyon is (Hazfeld) T. Csekolics János táblabíró Ur birtokán) magyar iskola épült, 's a' közdolgozók itt általánosan minden hivatalágakban 's munkákban a' nemes megyénél magyarul folynak. Pedig milly csekély a' magyar ajakú lakosak' száma a' 300,000 főre menő totonali népségnek!

Táblabíró 's kir. Udvarnok Tek. Ittebei Kiss Antal Ur a' hont pusztított görse-mirigy alatt azon orvosnak, ki ügyességét a' többiek felett e' nyavalya körül legjelesebbül mutatandja ki, 500 pengő forintot egy ízben; azon Orvos-Doctor' özvegyének pedig, kinek férje netalán e' járvány kórságban meghaláloznék, 300 pengő fer. az ilyen seborvosának pedig 150 pengő forint eszteni-dei fizetést alapíta élte fogytáig. A' mirigy-vész néhai orvos-doctor Bach Antal Urat, példás munkálkodási közepett ragadá ki az élők' sorából, 's özvegye Bach Margit az alapított díjpénzben már valóssággal részesülvén, itt az egész haza előtt, a' nemes lelkű alapító ur iránt, szíves hála-ját kijelenteni bátor. Boldog azon táj, hol a' polgárok egy fő gyönyörűségüket az emberiség' súlyai enyhítésében keresik, 's a' jótétemények' illy jeles gyakorlásában még itt e' földön víják ki mennyöket!

A' mult esztendei aprilis' 13iki tisztújítástól fogva e' megye' tisztkarában sok változás történt. Keresztúry Kristóf' halálával főadószedővé Endrődy József; Nagy Antal elhunytával aladószedővé Pálffy Sándor; helyette levéltárnokká Debreczeni Bárány Ágoston; Habányi István' kimultával csendbiztossá Gombóc István; — majd később Duka Konstantin halála után, a' N. Szent Miklósi járásban főszolgabíróvá Szalay István eddig ott alszolgabíró; 's helyébe alszolgabíróvá Pészaki Bajzath Albert, volt 2ik aljegyző; 's helyébe 2dik aljegyzővé Oexel János; továbbá volt számvevő Dezsericzi Cicatricis József urnak fizetésbeli táblabíróvá lett kineveztetésével,

számvevőnek Ladányi György, volt eskütt; 's helyére eskütté Duka Károly; 's végre tiszteletbeli alügyésszé Demko Belánszky Vincze; becsületbeli aljegyzővé pedig Keresztury Títusz Urak nevezettek ki.

E' f. eszt. martzius 11dikén hunyt el Tétényben nagytiszt Kovács Imre ur, helybeli buzgó plébános, Sági születés Győr vármegyéből, életének 47dik évében. Nyomatásban kijött több magyar verseiről ismeretes a' közönség előtt. Kora halálát mélyen gyászolják: özvegy édes anyja született Nagy Krisztina Ságón, József testvére Karádon 's András Vilibald Csanakon. Áldás hamvaira!

Bazin sz. kir. városnak 330 házaiból april. 9ikén felénél több lett hamuvá, nevezetesebb köztök a' városház, evangelicum templom 's iskola; 9 ember lön a' tűz áldozatjává. Segedelmökre a' pozsonyi színház igazgatója már 800 v. frtot nyujta, 's efelett még a' husvéthétfői játék jövedelmét is egészen oda igéré a' nemes lelkű.

Fels. urunk kegyelmes parancsolatja Fiumében a' fővámtisztséget teljesen megszünteti, 's ugyanott egy magyar só-és harminczad egyesült hivatalt állíttatni rendel e' f. e. Majus 1sőjén kezdendő foglalatoskodással helyette; hová a' nagymélt. m. k. u. Kamara másod portéka-vizsgálóvá Rabenhold Józsefet, harminczadi irnokká Suppanczigh Antalt, sómázsamesterré Zandonati Lőrinczet, sómázsassá pedig Szeszich Ferenczet nevezé ki.

A' gallicziai jezsuiták felséges Urunk 40-vened évü országlási ünnepére deák, görög, német, lengyel 's francia verseket nyujtottak be koronás Urunknak, minthogy e' nyelveken tanítják Tarnopol, Lemberg, Tienitz és Uj-szandecz városban a' gallicziai ifjuságot.

1ső Ferencz gőzhajó e' h. 14dikén délutáni 1½ órakor érkezett Győrből Pestre, 's 16ikán reggeli 5 órakor Zemlinbe indult le.

A N G L I A.

London martz. 31dikén: Annak hírére, hogy ma még nem fognak a megerősítések (ratificatiók) kicseréltetni, borongani kezdett a börse, de csakhamar ismét neki vidult 's az előbb jegyzett ár valami kevéssel emelkedett is. A' burkus követ csakugyan nem kapott még felhatalmazó levelet; a' báró Wessenbergé mint mondják Bécsben maradt, csupán a' kicserélés mása érkezvén kezéhez; gróf Orloff pedig még egy, vég választ kíván Londonból bocsátott hivatalos közleteire bevárni, 's a' protocolum további nyitva tartását ohajtá; ebben Anglia és Franciaország meghatalmazottai aprilis 10dikéig újra megegyeztek.

Martz. 31dikén a' külső ügyek ministeriumában cabinet tanács tartatott. Szombaton (April. 2dikán) ugyan ottan a' francia, burkus és ausztriai meghatalmazottak ujjal értekezének lord Palmers-tonnal.

A' legujabb angol ujságok 's közöttök a' Times és Courier is, azt hiszik, hogy a' ministerek legfelebb 5—9 szó többségre tarthatnak a' pairek házában a' reformbill második felolvasatása mellett számot. Sőt némelly parlamenti tagok minapi gyülekezetében szoros és igen pontos vizsgálat után úgy találtatott, hogy a' bill ellen sokkal (8 szóval) lihetőbb a' többség mint mellette. Ennél fogvást most lord Grey kénytelen lesz új paireket nevezni, bár ezt a' legutolsó pillanatig halassza is, különben hazáját a' polgárháboru veszélyeinek 's minden iszonyainak teszi ki. Egész Scotia fel fogna kelni igazai mellett 's megvonni a' régi törvénytől engedelmességét, mint erre az ország (Scotia) legérdemesb férjfiái figyelmesekké tevék a' ministereket. Mi a' ratificatiók kicseréltetését illeti, lesve lesik azt a' londoni pénzspeculansok, mint a' messiast, azalatt az absolutus hatalmasságok diplomatái huzzák, halasztják e' dolgot, egyik a' másikra utalva, mig talán a' re-

formbill elfogadtatása vagy félre vettetése (aprilis 9 vagy 10dikén) más, nekik a' jelennél kedvezőbb combinatiokat szülhet. De hagyjanak fel bátran 's előre is azon reménnyel, hogy bármilly esetben a' Wellington és Aberdeen ultratory ministeriuma jutand ismét a' status kormányára. Maga ezen kiseded de makacs párt elannyira fel van most, megbukásához közel, buzdulva 's bősülvén, hogy a' legrémitőbb változást, t. i. a' republicat inkább szívelné, mint a' jelen ministerium fenmaradását. Igy érzenek Franciaországban a' Carlisták, kik egy kiáltandó francia republicat azért koholnak, szeretnek, ohajtanak, mivel azt csak mulékony áltmenetelnek tekintik a' régibb, idősb Bourbon-ági kormányzásra.

FRANCZIAORSZÁG.

Aprilis 2dikán tudósítja Delaborde a' követkamarát az 1789 és 1830diki zendülések alkalmával elesett hazafiaknak a' Bastille piacznál állítandó emlék felől. A' biztosság, mellynek ő szóvivője, oszlopot ajánl 's 900,000 frank költséget. Ennek meghallgatása után a' finantzministeriumi budget vitatására jön a' sor a' nélkül, hogy a' kamara, mellyet most a' cholera is bágyaszt, teljes számmal volna jelen. Mosburg ur igen tetemes lerovásokat kíván 's azt kérdi, mikép fizessen a' nép, melly földjéből és szorgalma által esztendőnként nem vesz be többet 2 milliárdnál (két ezer milliommál) mindössze 1,300 milliót, (azaz egy milliárd és háromszáz milliót)? — A' kamara részvétlenül hallgatja őt, 's csakhamar egyes cikkelyekre térvén által, sokat elfogad közülök nevezetes oppositio nélkül, a' mellékjavaslatokat többnyire félrevetvén, ellenben a' biztosság apró de gyakor kíméleteit jóvá hagyván. Más nap különösen a' fő adószedők fizetése 's más mellékes hasznaik foglalák el a' kamarát. Tudniillik az adók begyűjtése Franciaországban főadószedőknek van általadva, kik nem egyebek az ország külön megyéiben lakó bankieroknál.

Ezek valódi pénzkezesesség (cautio) fizetés mellett az érdekllett hivatalalt áltveszik, minden egyenes és mellékes adót a' magok kerületében saját pénztárokba gyűjtenek 's a' törvény szerint kiszabott summának, mellyen túl természet szerint nekik egy fillért sem szabad kicsikarniok, a' kormány kezébe jutásaért jót állanak 's kezespénzökkel felelni tartoznak. Ebeli, igen hasznos munkálkodásokért a' kormánytól ők nem csak, a' többi országos hivatalbeliekkel egyiránt, kész-pénz fizetést, hanem különféle cím alatt egyéb 's tetemes hasznokat 's kedvezéseket is kapnak. Nem is ama' rendszert magát vevé ma kérdésbe a' kamara, hanem azt, valljon 's mennyit lehet az érdekllett haszonvételekből, (emolumentumokból) a' bankieroktól elvonni, (megkímélni) a' nélkül, hogy a' status önmagának ártson? Pourrat ur 1 milliót akar a' főadószedők, összesen 3 millióra menő, díjából lerovatni. Miért úgy mond, olly szembetünőleg jobban fizetni ezen adószedőket, mint más, bár milly hivatalbelit, ki nálok minden egyéb, (t. i. nem financiai), tekintetben több és fontosabb? A' mit ők készpénzfizetésben 's más haszonvételekben huznak, reá megy összesen 9,800,000 frankra! és így közepszám szerint egyegy közülök 55,000 frankot, de van ollyan ki 200,000 frankot is huz évenként bérül. — A' királyi biztos és Teste ur ellene vannak illy tetemes lerovásnak. Ezen adószedési rendszer, így szólanak ők, hosszas tapasztalás gyümölcse, mellyet megrendíteni 's ingadoztatni nem tanácsos. Ha nagy az érdekllett hivatalokhoz kapcsolt haszon, nagy a' veszélyeztetés is, mellynek ezen félkereskedők — fél-tisztviselők vagyonikat - kiteszik. Ellenben a' status és annak hitele az adómennyiség bizonyos bejövetele által milly sokat nyer! A' közönséges számvevő tisztek különben sem volnának képesek olly tetemes kezespénzt letenni, mellytől pedig 4 procentnél több nem jár, sem az al-adószedők restantiáit pótolni. — Louis ur szintezen

értelemben szól, tovább is fejtegetvén milly fontos szerepet (rollet) játszanak a' főadószedők a' mai hitelrendszerben. Nem annyira tiszték ezek, úgy mond, mint inkább nagy tőkepénzesek (capitalisták) kiknek hitele a' statusét támogatja, 's valammeddig az ország költségei meghaladják annak bevételét, következőleg kölcsönhez, anticipatiokhoz kell nyulnunk, mindaddig mulhatlanul szükséges az érdekllett adószedők hitelenek ép karban maradnia. Thiers ur megengedi hogy mások olcsóbban is elvállalnák az adószedést, de az ilyenek nem capitalisták 's így nem is nyujthatnak batorságot. A' nagy capitalistától pedig nem várhatni, hogy ő tőkepénzét 's egyéb vagyonát holmi csekély bérért kockáztassa. Rendesnek tetszhetik az igaz, hogy egy ministernek (Franciaországban —) nincsen több 80,000 franknyinál esztendei díjul, midőn némelly főadószedő 100,000ret is huz; de nem ez az igaz mérték; az utóbbiak hivatalbeli banquier-k 's így kereskedők is, nem csupa hivatalból 's hivatal által élők. A' kamara az egy millio lerovását félre veti 's az egész cikkelynél 700,000 franknyi kímélést fogad el. Más nap (apr. 4dikén a' financiabudget hátralevő szakaszit is meghányván 's elfogadván, az ez által bevezett valamennyi kiadások 1832dik budgetjét is egyetemleg 205 > 60 szóval elfogadja.

Aprilis 4dikén az elbőszült tudatlan nép borzasztó kegyetlenségeket vitt véghez ártatlan személyeken, kiket vakbuzgalmú balgatagsága méregkeverés gyanujába von. Őt ember lett e' vak gyanu áldozatjává. Egy csendes, szelid fiatal embert, ki zavarodtában a' dühödő néptől elébe tolt pohárból vonakodott inni, mint méregkeverőt szétépdezték; egy zsidót, ki kámforos tokocskáját szagolgatá, a' reá rohanó vadak agyon verék. A' Moniteur april. 5dik cikkelye, melly ezen rut tetteket illő színökben festi le, a' város minden utcaszögletein kifüggesztetett, 's ha igaz, mit az

april. 6diki Moniteur ir, olly kívánt sikerrel, hogy a' közös utálat és borzadás előtt a' legörültebbek is megjuhászodtak, a' város aljasabb 's legtudatlanabb népsége ismét csendre, észére tért 's a' köz bátorság az utóbb nevezett két napon legkevesebbé sem zavartatott meg. — A' Hotel-dicubeli orvosak hivatalos bizonyítást adtak ki az iránt, hogy a' kezeik alatt megfordult cholera betegek holttesteiken legkisebb jeleit sem vették észre semmi nemü méregnek vagy ettől okoztatott sérelmeknek.

Paris april. 6ikáról: Azon rendetlenségek, mellyek Parist négy öt nap óta nyugtalaníták mind azon gyűlölet szülőtti, mellyel a' néposztály a' magasbak iránt viseltetik, 's a' rongy-szedők előbbi zendülete csak ürügy volt a' tömérdek dologtalan, elégedetlen 's kenyeretlen salakpórság használására. Megdöböntő ezen piszkos, rongyos, ittas, nyomorék ágról-szakadtakat szemlélni 's mellettök még egy az emberiségből szinte kivetkezett asszonyállatok szakadozott csordájának ég-és fülhasító lármáját hallani. Ezen csoportok Páris utzáin tolongva az orvosokat üldözik, a' kutak 's minden élelmi szerek megmérgezése ellen ordítognak, sok ártatlanon nem csak méltatlankodnak hanem meg is öldözik, a' cholera ellen folyvást zajognak 's nem hiszik annak valóságos létét, hanem csak költött szinpalástnak tartják, melly alatt a' gazdag fél a' szegényeket irtani kívánja, 's így tőlök menekedni; vagy pedig mint mondják a' kormány akar némely rendszabásokat általa eszközteni, mellyek létesítését különben nem reménylheté. Nincs ezen dula-kodó vad gyülevésznek istene, nincs hitele 's bizodalma kormányában, mivel megszokott már a' gyakor revolutio által békétlenkedni, zavargani. Minden tudománya a' szent Simonisták leczkéik 's erkölcstelen könyveik ferde töredékiből ered. Milly hártatlan különbség az 1830iki juliusi dicsó nép 's az 1832ik aprilisi vakhitü 's féktelen dühöngésü szilaj csorda közt! Menny és

pokol. De nem tarthatni tőlök, valamiglen a' közép osztály politikai szakadásokra egymás közt nem hasonlik; mivel ezen apriliske-dő cholera lázongásban, mint vad-kénylap-ták 's dührajok, csak utálatot vagy szána-kodást gerjesztének magok iránt e' nyomorult rakonczátlan teremtmények. — Tegnap óta még is szünik zabolátlanságok.

Herault megyében ujlag szerte lobbadoz a' károlypárt; Vendeeben hasonlólag, hol a' Chouanok csoportosan támadják meg az igazgatási-tiszteket 's mocskokkal illetik; Arrasban Talleyrand praefectussal nincs a' nép megelevedve, mivel 1816ban a' hármasszínü zászlót égette meg. Ha szándéka Perrier urnak helyre állítani a' megyék nyugalmát, úgy tisztviselőkké hazafiakat rendeljen az éjszaki 's keleti részekre, a' déli 's nyugoti tájakon pedig erőt 's hatalmat mutasson; mivel kerülőlevelei mindedig gyümölcstelenek. Más megyékben megint a' Chatel apát új vallása terjedez. Chatel ur Franciaország primásának nevezgeti magát 's valaha kir. őrseregi alamizsnás volt; 1831-diki juliushan a' „le Réformateur“ időszak-irást adá ki; 's augusztushan kezdé francia-catholica-egyházát alapítani, melly magát a' pápai csalhatatlanság, isteni törvény, papi nőtlenség (Chatel ur maga is házas) gyónás, böjt 's t. i. ellen nyilatkoztatja, 's az isteni tiszteletet, mint a' görög vagy örmény hitfeleknél 's jobbadán a' protestantismus csaknem minden águ hiveinél nemzeti, azaz mivel ő francia, tehát francia nyelven tartatni kívánja 's tartja is. Ezen új vallásnak még a' fővárosban is számtalan követője találkozik. Kérdeztetvén miért nem egyesül a' protestantismussal, mellytől csak hierarchiai formaképen különbözik, azt felele Chatel: ha concessiókkal kínálnák meg aligha reá nem állna.

Martz. 28dikától kezdve Párisban minden további zsoldos fogadás dom Pedro részére felfüggesztetett, ezen határozatról több tiszt, kik csak indulhatási parancsra várakoztak már, azonnal tudósítottak.

Feuchères báróné 's Briand abbé (az előbbi alamizsnása) panaszírományt terjengtetnek Rohan herczeg Armand Gyula ellen, mivel ez a' bárónét közre bocsátott levelében mint fő okozóját hireszteli Bourbon herczeg halálának.

A' cholera már Paris vidékeit is dűlja.

Reynault ezredes hadnagy előbb ezredessé neveztetve april. 2dikán parancsot kapott, nyomban Anconába utazni 's Combes ezredest tisztében felváltani, kit a' kormány anconai magaviseleteért visszahí.

Orleans, Beauvais, Toulouse 's több helyen is jelentkezik a' cholera.

Minden francia révpartokhoz telegraph által utasított parancsnál fogva mindennemű, cholera miatt szabott, veszteglés (quarantaine) azonnal megszüntetik.

Legujabb tudósítások szerint Parisban april. 8dik delétől 9dike deléig (tehát egy nap alatt) 1,020 betegedett 's 385 halt meg choleraiban; a' nyavalya az utóbbi napokban nőtten nőtt. (Londonban april. 5dikén 31 betegedett 's 17 holt meg).

TÖRÖK BIRODALOM.

Moniteur Ottoman martz. 17ikéről: Az aegyptusi 's d' Acre vári basák közti czivakodás olly körülményt okozza, melly szükségképen foglalatoskodtatja a' porta figyelmét. Mehemed Ali abeli feltétele mellett, hogy magát Abdullah basán megboszulhassa, a' porta egyezte nélkül lépte tul kormányhelytartói hatáskörét, midőn vízen és szárazon meri küldeni seregeit d' Acre várat ostromlani; az alkirály ezen tette minden bélyegeit viseli büntetést érdemlő engedetlenségének, de a' birodalomra eddig halmozott szolgálati, tartós hűségben élemedett kora, 's azon tiszteletes emlékei, mellyek őt mindedig tulajdon bűnében védpaizsként gyámolíták, nem enyésztek 's nem tűntek olly könnyen el a' sultan kegyes eleméből, mint az alkirály hálájából a' porta által reá 's övéire pazarolt jótétemények; nem akart örömet felhagyni nemes szívé uralkodója abeli reményével, hogy

tévelyedett alattvalóját jó 's békes uton bírhatja majd töredelmes engedelmességre; e' végből küldé Mustafa Nasif-Effendit a' birodalmi ministerek egyikét Aegyptusba hozzá, igazság 's mérsékletre térítő hivatalos írományokkal, de kábultabb hályogok boríták már ekkor Mehemed Ali szeméit, hogy sem az üdvezítő tanácsra hajlanék, nem vala képes láthatni már ezen intés jóltevő irányzatit, mint feleletéből kitetszett; kicsapongó kérelmeket sürgete, mellyek megadása törvény-ellenes lehet 's a' statusra kárhuzatos következésű. E' pillanattól kezdve gyanitható volt előre, nem fogna Mehemed Ali többé felhagyni fontolatlan terveivel (plánjaival) 's csalódási reményivel, de a' sultan még ezt is siketen kívánta mellőzni, 's tárt kegyelme utját erre sem árkolá el. Nasif-Effendi parancsot kapott az alkirályt ujjolag meginteni, 's vele uj 's további tanácskozásokba bocsátkozni; másfél hónapnál tovább kelle a' nagyurnak üzeneti küldése óta várakozni a' nélkül, hogy vagy kielégítő választ, vagy azon nyugtató hirt hallhatná: az egyptusi seregek Acre várától haza tértek. Szükséges lön tehát az előre csak gondoskodólag gyűjtött hadkészületeket hatásra fordítani. A' nagy számú sereg már költözik Arabia felé és szakadatlanul ujabb csapatokkal szaporíttatik; vezérli Hussein basa, eddig Tsirmeni helytartó, mint a' birodalom basái közt vitézségére 's mély belátására leginkább kitünt bajnok; könnyitendi teljes hatalma, mellyel a' nagyur felruházá, az expeditio nehézségeit; Hussein tábornagi tiszte elfogadta kor bogárfekete színű 's arany himzetes gallérn harvaniba (fővezér-köntösbe) öltöztetett, oldalát császárja gyémántos hüvelyű karddal övedzé, 's alája gyönyörű bogláros egy pár mént ajándékozott. Most lakásában Baktse-Kapivonban tartózkodik 's készül az expeditiohoz.

OLASZORSZÁG.

Allg. Zeit. Ancona martz. 30dikáról: Városunk ismét nyugott az ultraliberalisok

minapi csekély kicsapongtaik után. A' franczia várórségről semmi egyéb ujság, mint hogy egyik ezredese 's osztályvezére közt párviadal történt de nagylelkűen, mert a' csatahelyen mindketten a' bajviasok levegőbe durranták egymásra szánt ónjokat. Bolognan keresztül az Ausztriaiak folyvást beljebb nyomulnak, 's nagy ágyukat vontatnak magokkal, mint mondják, az apennini bérceket rakatják azokkal meg. E' hírre nagyon megszelídültek az anconai zavargók, meghunydta a' franczia várórség világhódító hangja is, czivakodás azonban naponként történik még is, 's a' politia mindig csak tehetetlen. Némellyek a' francziákra háritanak minden rosztat, mások fondor- 's kajánlag pántolódnak 's garázdálkodnak, hogy igazán őket okozhassák; naponként érezhetőbb a' pénz szűke, minden nyilvános foglalatoskodás tétováz, akadoz, a' kereskedés nem fuldoklik többé, hanem meghalt, 's homályosan közelg terhes felhőként felénk a' borongó jövő. Különben igen egyszerűn tehetni 's oldhatni fel világunk mostani kérdését, melly ez: a' köz interesse békét ohajt, 's a' szenvedelem harczot forral; mellyik rugalma lesz erősb hatásu? majd elvállik. Kár hogy megszűntek az ősz jóshelyek (oraculumok)! jelen időnkben ugyan Pythiának kevés nyugtot engednének. A' szent Atya még mindig elégtételt követel, 's mint többen tudni akarják, pontjai ezek: 1) Gallois franczia hajóskapitány hivassék hazájába vissza 's vonassék bánásmódjaért kérdőre. (már megvan.) 2) Combes ezredes tettiért nyilván igazítkozzék. 3) ne lobogjon az anconai várfokon franczia háromszin. (ez is megvan) 4) Suffren lineahajó távozzék el a' kikötőből. 5) térjen haza az utóbb kiszállott 450 főnyi sereg. 6) Ancona környékére ne telepíttessenek franczia csapatok. 7) a' Cubières general 's Constantini Benedetto közötti alkukötés semmisíttessék meg. 8) Nyilatkoztassa ki a' franczia kormány, hogy seregeit egyedül a' pápa 's igazgatása tekintete fentartására küldé. 9)

azt is, hogy azokat saját költségén tartandja. 10) ígérje meg seregeinek visszaparancsoltatásokat, mihelyest az Ausztriaiak kivonulnak a' pápa-birtokból, de a' francziák 14 nappal előbb cselekedjék azt mint ezek.

Chamberyben minden könyvnyomtató 's kereskedő intézettel tudatá a' kormány, hogy mindegyiknek teljes nyomtatási 's könyvkereskedési szabadságot enged, ha lekötelező ígérte hittel pecsétlendi előbb az iránt, hogy semmi politikai, vallásbeli 's tudományi ollyast nem iktatand fényre, melly nyugtalanító, izgató vagy sértő foglalatjával 's célzatával a' kormány előtt alapos kedvetlenséget támasztana.

Lépéseket tesz a' turini udvar London 's Konstantinápolban Algir iránt, mellynek franczia gyarmatosítását nem szíves szemmel tekinti. Több sürgetés után már hajlani is látszik a' franczia kabinet az ajánlatok elfogadására, de még nem akadt méltalmas (discret) vagy méltatható ürügy, melly alatt Algirt szép szerivel oda hagyhatná. Kedves ezen vallomás főképe Londonban 's jobb részint Periernek tulajdonítatik. Lord Grey valóban 's méltán örvendhet, ha majd földieinek ezt mondhatja: Algir megmenekszik a' Francziáktól, 's közbenjárattal enyészik el azon diadalom, mellyet Wellington herczeg minden erőködése mellett sem vala gátolni képes. De bezzeg Párisban mit mond majd erre Perier oppositioja? valóban rendíthetetlen erejűnek vélheti magát a' ministeriumi előlülő, ha ennyire merészli a' francziák nemzeti büszkeségét boszontani, 's az angolok előtt magát még Polignacnál is inkább kedveltetni. Nem hihetni, hogy Franciaország illy dicső szerzeménye mellett ki ne kelne 's ne védené, oltalmazná illy közel, illy nagy érdekességét.

Róma martz. 22dikéről: f. h. 10ikétől 15ikig majd az egész felső olasz-föld rázkodást szenvedett. Genua, Mailand, Parma, Modena, Reggio, 's Cesena részint rémülten részint károsodtan is szenvedé a'

veszedelem sulyát; de legtetemesebbül a' szerencsétlen Umbria, főképp Assisi 's Perugia körüli vidék, egész helységek mint Bastia 's Camura omladékká váltak, még a' roppant S. Maria de Angeli templom is összerogyott 's vele Overbeck mestermíve, a' lakosok éltét mindenütt roskadozó dűledékek fenyegetik, még a' szükség-állította nyomorult deszkasátorok is rájuk szakadoznak, 's csak az ingó síkföld nyújt biztos tartózkodásra menedéket. Kiállhatlan az inség 's csudálhatni hogy az utonálló rablás vagy városi orozás mindedig nem hatalmazott el. Ó Szentsége maga legtisztább fénypontot képez e' sivatag rajzolon, természeteként mindenkinek jót akarva, élte pályáján egyszerű példássággal haladva, 's hol teheti a' nyomorultnak segédkart nyújtva, még legzordonabb viszonyban sem borong szellemi 's lelki derültsége, nem szenved testi épsége. 15ikén egy római főasszonyságtól bemutatott néhány idegen dámanak udvarlását volt kegyes elfogadni ő Szentsége, nyájas lebecsátkozása látogatásá kegyesíté az audientiai feszességet, leülteté a' jelenvoltakat 's a' mulatás barátságos hangzatúvá kellemült. Milly szívemelő felséges példa midőn az isteni üdvözítő helytartója 's a' szentegyház fejedelme az új frigybeli Máriák 's Márták jelenkori képviselőit illy apostoli kegyre méltatni szives!

Parmában martz. 11diktől 19ikéig egymásután szinte nagy földrengés volt, sok épülettető 's ezer kéménynél több rogyant össze. Calabriában hasonlóan gyakrabban rengek rémíté a' népet az imént említett na-

pokban 's 200 embernél többet temete az omladványok alá.

ELEGY HIREK.

Freyburg cantonban zavar támadt. Vonakodván Domdinién község két országutát, mellynek jókarban tartatása reá van róva, illendően kiigazítgatni, a' statustanács martz. 26ikán munkásokat küldé oda építőszerekkel katonai védség alatt, kik az utat a' Domdiniénbeliek költségére illően 's kívánatólag egyengessék ki; de a' helység megpillantván a' munkásokat, félre vereté harangit 's az érkezteket mindenestül visszatérni kényszeríté. Néhány szomszéd község pártolni látszék ugyan e' zavart; de a' statustanács elhatározá erőszakkal lenyugtatni őket, 's küldettek is már seregek teljes hadkészülten megfékítésökre.

Az idei téli félévben a' heidelbergi egyetem 1018 tanulót számlál, közte 734 külföldi, kik közül 447 törvénytanduló. A' freiburgiban 626 járt, közöttök 124 külföldi.

Don Francesco de Paula infant szicziiai menyasszonyát Maria Amalia hercegasszonyt Barcellonában fogadja.

Pénzfolyamat:

Bécs (April 17kén) közép ár:

Státus 5 pC. kötelezőlev.	87 $\frac{3}{4}$ p. p.
— 4 pC.	77 $\frac{1}{4}$ —
— 1820diki nyeres. kölcsön	— — —
— 1821diki	122 $\frac{3}{4}$ —
Bécs vár. 2 $\frac{1}{2}$ pC. bankó-kötél.	47 $\frac{3}{8}$ —
Az udv. kam. 2 $\frac{1}{2}$ perCt kötel.	— — —
Bank-actiák v. részvények darabja 1147	— — —

A' gabonának pesti piaczi ára April. 19kén 1832.

Pozs. m. vtó gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb	Pozs. m. vtó gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb
Tisztabúza	120	113 $\frac{1}{2}$	110	Zab	28 $\frac{2}{3}$	26 $\frac{2}{3}$	—
Kétszeres	80	76 $\frac{2}{3}$	73	Köles	53 $\frac{1}{3}$	—	—
Rozs	53 $\frac{2}{3}$	50	—	Köles-kása	100	93 $\frac{2}{3}$	—
Árpa	40	38 $\frac{2}{3}$	36 $\frac{2}{3}$	Kukoricza	40	38	—

Szerkezteti Helmezy. — Nyomatja Landerer.